

DE DERDE KANDELAAR

door *C. A. P. Hengeveld*

Egbert Kowald had zich zoo juist voor het diner gekleed en stond nu op het breede balkon van het wondermooie uitzicht te genieten, dat het oude park van kasteel Oudensteijn bood. In de verte recht tegenover zijn kamer stond de monumentale steenen bank. Hij keek er naar en verwenschte zijn besluiteloosheid, zijn gebrek aan durf. Dien middag, den laatsten van zijn verblijf op Oudensteijn, had hij met freule Matilde Croozen van Oudensteijn na hun wandeling door het doolhof van lanen daar gezeten. Hij had telkens zijn moed bijeenverzameld, telkens weer geaarzeld. Blijven aarzelen tot de oude heer op het terras voor de bibliotheek verschenen was en hen uitgenoodigd had vóór het diner nog een uurtje bij hem te komen babbelen. — Ezel, lamblendige kerel, ridder van de droeve figuur!

Het eigenlijk doel van zijn bezoek aan het kasteel was een transactie van enkele bijzonder kostbare antieke sieraden. Baron Oudensteijn had ze een week of wat geleden in Egbert's zaak gezien en hem voor een nadere bespreking op het kasteel uitgenoodigd. Hij had zonder aarzelen aan de uitnoodiging gevolg gegeven met het idee meteen een paar prettige vacantedagen door te brengen. De juweelen had hij volgens afspraak meegenomen. Den eersten dag, 's avonds aan het diner, had hij kennis gemaakt met Matilde, de nicht van den baron. Hij had nooit veel aandacht besteed of eigenlijk kunnen besteden aan het zwakke, maar toch zoo sterke geslacht. Hij was te veel opgegaan in de antiquiteitszaak, die zijn vader hem drie jaar geleden had nagelaten, en leefde voor de mooie oude dingen, die zijn liefde hadden. Tot hij dien avond voelde, dat er nog andere idealen bestonden. Onbereikbare idealen misschien, maar zeker ook de moeite waard om er voor te vechten. Die transactie van de juweelen was voor hem bijzaak geworden en met gretigheid had hij het voorstel van den ouden heer aangenomen om zijn verblijf op Oudensteijn met een weekje te verlengen.

Hij had genoten inderdaad. Genoten van het oude landgoed, het oude kasteel met alle schatten, die het bevatte. Maar bovenal had hij zich gelukkig gevoeld in het gezelschap van Matilde, die heel wat van den zin en de liefde voor mooie oude dingen van haar oom bleek te hebben overgenomen.

Waarom had hij vanmiddag niet gesproken? Waarom had hij niet gedurfd? Nu had hij spijt. Misschien was het nu te laat.

Egbert keek naar beneden, naar het steenen terras, dat zich met een breedte van wel tien meter rondom het kasteel uitstreekte. En terwijl hij keek schoot hem plotseling een van die zonderlinge verhalen te binnen. Van die ongelukkige gebeurtenis op Oudensteijn verleden jaar. Een jonge vent was van een balkon naar beneden gevallen. „Gesprongen” werd er gefluisterd. Cherchez la femme, orakelden sommigen. Hij keek. Het was een heele hoogte, minstens vijf meter. Met verpletterden schedel was de arme kerel opgenomen.

Het waren vooral de laatste woorden

van den stervende, die het droef gebeuren een nog geheimzinniger tint gegeven hadden.

„De derde kandelaar! de derde kandelaar!” Onbegrijpelijk voor iedereen. Er was ook over geld gesproken. Een groote som, die de man een paar dagen voor zijn bezoek had opgenomen en waarvan men nooit geweten had waarvoor. Toen was ook weer opgerakeld de geschiedenis van het ongeluk, een oude dame hier overkomen, zeker tien jaar geleden. Een oude dame, die tijdens een avondfeest naar boven was gegaan omdat ze een kostbaar juweel miste. Naar boven gegaan om te zoeken, en om niet levend terug te keeren. Want ook zij was vermoedelijk door te ver bukken over den lagen balkonrand naar beneden gestort. Op het steenen terras dood gevonden.

Even kwam er een onaangenaam gevoel over Egbert. Hij rilde. Rilde van de koele avondlucht. Maar ook bij de gedachte zeer waarschijnlijk in de ongelukskamer geloogd te zijn. Hij trad weer binnen door de wel drie meter hoge glazen deuren. Deuren die tot aan de zoldering reikten. De kamer was somber door het oude Utrechtsche fluweel boven de eiken betimmering. Recht tegenover de openslaande balcondeuren bevond zich een breede schouw. De vloer bestond uit glimmende breede delen en alleen voor het zware ledikant, aan de korte zijde van het vertrek geplaatst, lang een kostbaar Ferahan tapijtje. De middenruimte was geheel vrij.

Toen Egbert binnentrad viel zijn oog op de schouw. Van de beide consoles aan weerskanten grijsden hem prachtig gesneden leeuwenkoppen aan. Woeste maskers, een zware koperen ring in den bek geklemd.

Toch hadden deze onvriendelijke snuiten niet zoozeer Egbert's aandacht. Maar wel de drie groote koperen kandelaars op den mantel van de schouw, waaruit zich zware roomwitte kaarsen verhieven. Eigenlijk waren die kandelaars hem nooit opgevallen, en dat was heel natuurlijk, omdat hij hun licht nimmer noodig gehad had. Maar vanavond zag hij ze plotseling. In het verband met dat griezelige verhaal. De derde kandelaar! de derde kandelaar! Hij keek de drie zware knapen eens aandachtig aan, maar veel tijd om te filosofeeren was er niet. Beneden luidde de gong voor het diner.

Toen hij de eetzaal binnentrad werd hij getroffen door de sprookjesachtige verlichting van de tafel. Zes groote zilveren luchters, elk met vijf kaarsen, prijkten daar en goten een zacht trillenden gloed over het hagelwitte damast, het oude kristal, het flonkerend zilver en het roomig porcelein.

Matilde was met haar oom reeds aan tafel gezeten. Het viel Egbert op, dat ze bleek zag. Ze had iets onrustigs, iets gejaagds.

Egbert uitte zijn bewondering voor de verlichting. Vroeg of deze soms ter eere was van den laatsten maaltijd, dien hij op het kasteel gebruikte.

„Neen, waarde heer. Eigenlijk is het force majeure. Een der hoofdzekerings van het electrisch licht is doorgeslagen en er is geen reserve aanwezig. Vanavond moeten wij ons dus overal met deze, evenwel niet onverdienstelijke, verlichting behelpen.”

„Zeker niet onverdienstelijk! Mijs inziens de ideale tafelverlichting. Flatteus niet alleen voor alles wat op de tafel staat, — maar ook voor allen, die er rondom gezeten zijn.”

Dit compliment aan het adres van Mathilde slaagde niet erg, want afwezig keek de jonge dame voor zich. De baron was het maar gedeeltelijk eens.

„Nu, het moge bij het diner dan al romantisch zijn, straks als wij onze slaapkamers opzoeken zullen wij toch weer de inconvenienten ondervinden uit den tijd van onze voorvaderen. Want ook daar zullen wij het met wat schamel kaarslicht moeten stellen.”

„Nu, ik heb op mijn kamer tenminste drie flinke kandelaars met reuzen van kaarsen ontdekt. Daarmee zal ik waarempel mijn bed wel kunnen vinden. En morgen is het vroeg licht.”

„Als ik u was, zou ik die kaarsen vannacht maar laten branden!”, mengde zich Matilde plotseling in het gesprek.

Het leek Egbert of de baron haar een allesbehalve vriendelijken blik toewierp.

„Laten branden? Waarom? Mijnheer Kowald slaapt natuurlijk met open ramen, en hij zal heelemaal niet gesteld zijn op een heirleger van nachtvinders en muggen!”

„Och oom, kaarslicht op Oudensteijn! U weet wel, waarom ik dat zeg,” ze huiverde.

„Nee kind, dat weet ik niet. Of je moest dat oude bakerpraatje, die zoogenaamde familielegende bedoelen.”

„En hoe luidt die legende dan wel?” vroeg Egbert geïnteresseerd.

„Och beste kerel onzin! Morgen zal ik je haar wel eens vertellen. 's Avonds deugen die praatjes niet.”

„Maar dan zal ik haar vertellen. 't Is best mogelijk, dat mijnheer Kowald wel aan zulke praatjes hecht!”

De baron haalde de schouders op, maar Matilde negeerde die beweging en ging voort:

„Het verhaal luidt in het kort, dat wie in dit huis achter elkaar drie kaarsen uitblaast, die op een rij staan, met de laatste kaars tevens zijn eigen levenslicht uitdooft! Het is een afschuwelijke legende, misschien een bijgeloof, maar toch is ze meermalen uitgekomen.”

„Nu freule, dat verhaal lijkt mij zoo primitief en ongelooflijk, dat ik uw oom gelijk geef om daaraan niet te hechten. Ik zal het risico maar nemen. De nacht is te warm om het raam te sluiten, en met licht kan ik absoluut niet slapen.”

Matilde was doodsbalek geworden.

„Mijnheer Kowald, ik mag dan bijgevoog zijn. Maar toch, luister naar mij en laat die kaarsen branden. Blaas er desnoods twee uit, maar laat de derde aan!”

De baron zat zich te verbijten.

„Matilde houd nu op met dat kaarsen- en licht-gebazel. Van dien onzin heb ik meer dan genoeg! — Mijnheer Kowald wilt u na tafel met mij naar mijn werkkamer gaan? Ik zal u een cheque geven voor dien hanger en dat snoer. Ik ben heel erg in mijn schik, dat u dien koop in orde hebt willen brengen tot mijn conditiën. Alleen